

รายงานการวิจัย เรื่อง

ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดที่มีรายได้ต่ำ
Efficiency and Effectiveness of the Village and Urban Community fund
in Low Income Provinces

โดย

รองศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศรีสุขใส
รองศาสตราจารย์ ดร.มนูญ โต๊ะยามา
รองศาสตราจารย์รัฐวิชญญ์ จิวสวัสดิ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปรัชญ์ ปราบปรปักษ์

การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยทุนวิชาการ
ประจำปี 2559
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ชื่อเรื่อง: ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดที่มีรายได้ต่ำ
 ชื่อผู้วิจัย : รองศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศรีสุขใส และคณะ
 ปีที่แล้วเสร็จ: 2563

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสถานะทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดที่มีรายได้ต่ำ 2) ศึกษาประสิทธิภาพทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดที่มีรายได้ต่ำ 3) ศึกษาเปรียบเทียบการทดแทนระหว่างการกู้จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกับการกู้ประเภทอื่น 4) ศึกษาประสิทธิผลของกองทุนหมู่บ้านที่มีต่อรายได้ และการบริโภคของครัวเรือน 5) เสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดที่มีรายได้ต่ำ วิธีการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วย 1) วิธีการสำรวจ โดยสำรวจกลุ่มตัวอย่างที่กู้ยืมเงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดสุพรรณบุรี เชียงราย กาฬสินธุ์ และพัทลุง 2) วิเคราะห์ผลด้วยข้อมูลและสถิติต่างๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน 3) วิธีการทางการเงิน โดยใช้อัตราส่วนทางการเงิน และ 4) วิธีการวิจัยทางเศรษฐมิติ โดยใช้เครื่องมือทางสถิติ ประกอบด้วย Ordered Logistic Regression Model, Multiple Regression Model

ผลการศึกษาที่สำคัญมี 5 ประเด็น 1) ผลการสำรวจสถานะทางการเงินของกองทุนหมู่บ้าน พบว่า กองทุนหมู่บ้านมีผลการดำเนินงานดี 2) ผลการศึกษาประสิทธิภาพทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดที่มีรายได้ต่ำนั้น โดยส่วนใหญ่กองทุนหมู่บ้านมีอัตราส่วนทางการเงินมากกว่า 1% ซึ่งแสดงถึงประสิทธิภาพทางการเงินที่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ 3) จำนวนเงินกู้จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นสินค้าทดแทนเมื่อเทียบกับเงินกู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส). เนื่องจากความยืดหยุ่นไขว้มีค่าเป็นบวก ประการที่สี่ ภาระหนี้เงินกองทุนหมู่บ้านไม่ส่งผลกระทบต่อรายได้ของลูกหนี้กองทุนหมู่บ้าน แต่จำนวนภาระหนี้เงินกองทุนหมู่บ้านส่งผลกระทบต่อลักษณะการบริโภคของลูกหนี้ โดยถ้าภาระหนี้กองทุนหมู่บ้านเพิ่มขึ้น จะทำให้มีโอกาสมากขึ้นที่ลูกหนี้กองทุนหมู่บ้านเปลี่ยนสถานะการบริโภคจากการบริโภคลดลงเป็นการบริโภคเพิ่มขึ้น ภาระหนี้เงินกองทุนหมู่บ้านที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้การออมของลูกหนี้กองทุนหมู่บ้านลดลง และไม่ผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงทรัพย์สินของลูกหนี้กองทุนหมู่บ้านแต่อย่างใด ประการที่ห้า ลูกหนี้กองทุนหมู่บ้านที่มีการศึกษา หรือมีสถานะแต่งงาน หรือครอบครองทรัพย์สินหรือในรูปของที่ดินหรือทองคำ หรือได้รับมรดกในรูปทองคำ มีโอกาสในการเปลี่ยนฐานะทางเศรษฐกิจมากกว่ากลุ่มลูกหนี้กองทุนหมู่บ้านกลุ่มอื่นๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการวางแผนการจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่มีประสิทธิภาพในอนาคต

คำสำคัญ : กองทุนหมู่บ้าน ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล สินค้าทดแทน

Title: Efficiency and Effectiveness of the Village and Urban Community Fund in Low Income Provinces
Researcher: Associate Professor Dr.Pithak Srisuksai, *et.al*
Year: 2020

Abstract

The research objectives were 1) to explore the financial situation of Village and Urban Community fund (VF) in low income provinces, 2) to examine the financial efficiency of VF, 3) to compare the substitution between VF with other relevant funds, 4) to study the effectiveness of VF on household income and consumption, and 5) to recommend the microfinance policy for improving the efficiency of VF. The research methodology comprised 1) a survey method which collected data from VF in Supanburi, Chiangrai, Kalasin, and Phatthalung 2) a descriptive statistics which explained the primary and secondary data 3) a financial method which applied the financial statements and ratios, and 4) the econometric method which consisted of ordered logistic regression model, and multiple regression model.

The results showed 5 major findings. Firstly, the VF in those provinces had some satisfiable profits during the past periods. Secondly, the result of financial efficiency of all VFs stated that most financial ratios were more than 1%. This meant that financial efficiency were satisfied. Thirdly, the VF was a substitution good comparing to the credit from Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives (BAAC) due to the cross price-elasticity of demand was positive. Fourthly, the credit amounts of VF did not have an impact on debtors' income of village fund. In contrast, such amounts had an impact on the consumption status of the ones. That is, the increase in credit amounts of village fund will enlarge the opportunity of changing in consumption status; from lower consumption to more consumption. Such one will also decrease the opportunity of debtors' saving. On the other hand, that village fund did not have any effect on the debtors' asset. Fifthly, the VF debtors who were educated, got spouse, belonged to land, belonged to gold, and obtained the gold heritage had more particular chances than others for changing thier economic status. This result led to the effience model of VF in the future.

Keywords: Village Fund, Efficiency, Effectiveness, Substitution Goods